

HØRINGSUTTALELSE TIL AREALPLAN FOR RØYRVIK KOMMUNE.

Fornyhet høring med grunnlag i brev av 15.05.20

Innledende kommentarer.

I første høringsrunde hadde jeg møte med Arnesen der mine kommentarer/ønske om arealdisponering på eiendommen Nygård Gnr 73 Bnr 2 ble gjennomgått og Arnesen registrerte det. Disse registreringer har tydeligvis vært til vurdering, men det er minimalt som er tatt inn og da tatt hensyn til. På vedlagte kart har jeg tegnet inn områder fra nr 1 til nr 5 som kommenteres spesielt og er de samme som var registreringene i første høringsrunde.

Det er med forundring å registrere at sentrale myndigheter ser på utvikling som nødvendig i Røyrvik generelt. Jeg har trodd at arealplanen skal skissere langsiktig inspirasjonsgrunnlag for utvikling knytta til arealbruk i kommunen. Skal vi få en utvikling i Røyrvik må det i stor grad være basert på det naturgrunnlaget vi har. Det er utsagn fra myndigheter om at det ikke er behov for boligtomter/hyttetomter ute i grendene da slike områder tilrettelegges/er tilgjengelig ved Røyrvik sentrum. Dette en øyeblikksbeskrivelse uten at det synes å være tanke på at det kan skje utvikling med flere bosittere og fritidsbebyggelse i grendene. Med slike signaler blir det heller ingen utvikling da ungdom vil se på dette som stor hindring som ikke gir inspirasjon for å bosette seg i kommunen – dette spesielt for ungdom oppvokst ute i grendene.

I starten av 1980 tallet var jeg som ansatt på Teknisk kontor i kommunen ansvarlig for å utarbeide det første plandokumentet med benevnelse Generalplan for Røyrvik der også arealdisponering var tema. I den planen og senere arealplaner har det vært fokus på ønske om spredt bebyggelse og en fornuftig mulighet for hyttebygging der hensyn til jordbruksmark og reindrift har blitt vektlagt.

Det planforslag som foreligger bærer preg av å være en «snikinnføring» av en verneplan isteden for å være en utviklingsplan. Et eksempel er Renseelva som ble pålagt benevnelsen Verna vassdrag med vernesone på 15 meter på hver side i starten som nå har vokst til 50 meter med antydning om at det kan bli 100 meter. I praksis synes det å medføre båndlegging av hele dalføre som vil hindre all arealbruk utenom krattskogutvikling og reinbeite. I starten på 1900 – tallet ble ca 25000 dekar stjålet fra Nygården da statsgrensa ble flyttet nærmere Hudningsdalen. Dette uten en krone i erstatning. Det som nå skjer gjør at fortidens hendelser skaper sterke følelser som nok vil få utslag i handlinger ovenfor de som på nytt vil stjele arealer og muligheter fra oss som må bruke arealene til næring hvis det skal være bosetting i området.

Omtale knytta til kartbilaget.

Omåde 1

Jeg har fremmet ønske om å øremerke Sundtangen som en framtidig mulighet for hyttebygging. På tidligere Arealplan var dette området av de minst konfliktfylte i forhold til annen arealbruk og da ikke minst i forhold til reindrift. I Reguleringsplanen knytta til driften av Grong Gruber AS tror jeg at området var benevnt som område for hyttebygging. Området ligger ved allerede etablert vei og strømtilførsel. På området er det etablert TV-mast og sendestasjon for teleforbindelse.

Område 2

Dette område er en utvidelse av det området som har drift i regi av Røyrvikkalk. Med nåværende drift vil det nok ta noe tid før større område bli nødvendig. Jeg har i ca 20 år vært koblet til mulig drift av restmalmen som ligger i Hudningsvatnet med starten i regi av Omstillingsprosjektet etter nedleggelse av Grong Gruber AS i perioden 1989-2000. Det nærmer seg en avklaring på både

finansiering og foredlingsløsninger. Vi har som målsetting å benytte 100% av restmalmen. Noe av malmråstoffet må kombineres med kalk for å bli salgsvare. Dette gjør det nødvendig å ha tilgang til det området som beskrives under område 2. For hele området er det ca 3 mill. tonn kalkstein som ligger over grunnvannsnivået. Kalksteinsåra går fra Svenskegrensa gjennom Hudningsdalen over til Namsskogan. På område 2 er kalkåra på det breieste. I tidligere tider var det brentkalkproduksjon i Lybekkdalen nord for Vallervand gård og på området ved Røyrvikkalk. Det var en betydelig attåtnæring for grunneiere i Hudningsdalen. Mulighetene i Lybekkdalen må vi vel innse at Myndighetene allerede har båndlagt. Området 2 må få status som mulig kalkuttak i Arealplanen. Vernesonen mot Renselelva er ingen hindring da driften skal tilpasse seg denne.

Område 3

Område 3 er en del av Reguleringsplanen for Børgefjell Flyplass og den delen er tomteplass for boliger og hytter (område 3). Planen har vært til 1. gangs behandling i kommunen. I forbindelse med den behandlingen ble det et pålegg om arkologisk undersøkelse med en prislapp på ca kr 100.000.-. Med dette krav besluttet jeg å avvente videre framdrift i prosessen inntil behov og nødvendig finansiering kommer på plass. Området ligger øst for Gården Nygård med nær adgang til vei, vann, strøm, breibånd og var vurdert som aktuelt boligområde da Grong Gruber var under planlegging. Dette er et område som ikke kan benyttes til jordbruk og er ikke i konflikt med annen arealbruk. Område 3 må bli godkjent som mulig område til framtidig hytte/boligformål uavhengig av utbygging av flyplass.

Område 4

I nevnte reguleringsplan er området planlagt for etablering av småflyplassen Børgefjell Flyplass. På 80 tallet var jeg Næringskonsulent i Røyrvik og leder av samarbeidsgruppen «Grensefjell i Midt Norden» mellom Røyrvik, Lierne, Strømsund og Krokrom over en femårsperiode. Det var seriøs interesse for flyplassetablering i grenseområdet og lokalisering ble analysert. Det viste seg at egnet lokalitet ikke var lett å finne. En utbygging på område 4 med beliggenhet på gårdene Nygård og Høyslett er en av få plasser i Røyrvik som er egnet. Det vil legge beslag på noe dyrkajord, men i forbindelse med utbyggingen vil det bli etablert nytt grasareal som vil bli større enn det som blir beslaglagt. En tilpasning til byggegrense mot Renselelva er mulig. Skal vi ha tru på ei framtid innen reiseliv og mineralutnyttelse må vi ha mulighet til utbygging av en Småflyplass.

Område 5

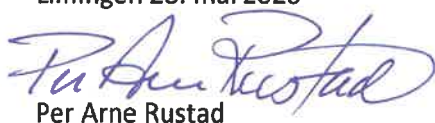
Område for ny gruvedrift i regi av Joma Gruver AS er rimelig positivt omtalt i forslag til Arealplan. Restmalmprosjektet er minimalt omtalt da planprosessen ikke har startet ennå. Berørte områder vil i stor grad bli sammenfallende mellom det behov Joma Gruver og Restmalmprosjektet vil få. Det ser ut til at drift av Restmalmen vil gi 2-3 hundre arbeidsplasser i 40-50 år med resultat at Hele Hudningsvatnet bringes tilbake til naturlig tilstand. Det må sikres at dette miljøprosjektet kan bli realisert uten hindringer i en Arealplan. Vedlegger et notat som viser hvor viktig det er å få fjernet/utnyttet Restmalmen med arbeidsplasser og rehabilitert natur som resultat.

Enkelte blant myndigheter, politikere og andre benevner EU's Vanddirektiv som hindring for utnyttelse av Restmalmen. De som hevder dette må lese Vanddirektivet og da oppdager de at slike risikodeponier ikke får ligge lagret slik det gjør i Hudningsvatnet. Fjerning uten foredling vil medføre voldsomme kostnader – hvem skal betale?

Kraftpotensialet i Renseelva.

Da Renseelva har status som verna vassdrag vil kraftutbygging bli tilnærmet umulig. Renseelvfossen med den totale fallhøyde har et potensiale på ca 6 GWH som ved utbygging ville gitt rettighetshaverne en betydelig næringsinntekt. Myndigheter må se på muligheter for mere skånsom utbygging av vannkraft i verna vassdrag istedenfor den meningsløse utbyggingen av vindkraft som legger beslag på uberørte fjellområder og forurensrer naturen på en katastrofal måte.

Limingen 28. mai 2020

Per Arne Rustad

Vedlegg:

Kartbilag som viser de omtalte områdene

Statusrapport fra malmdeponiet

Reguleringsplanforslag for Børgefjell Flyplass

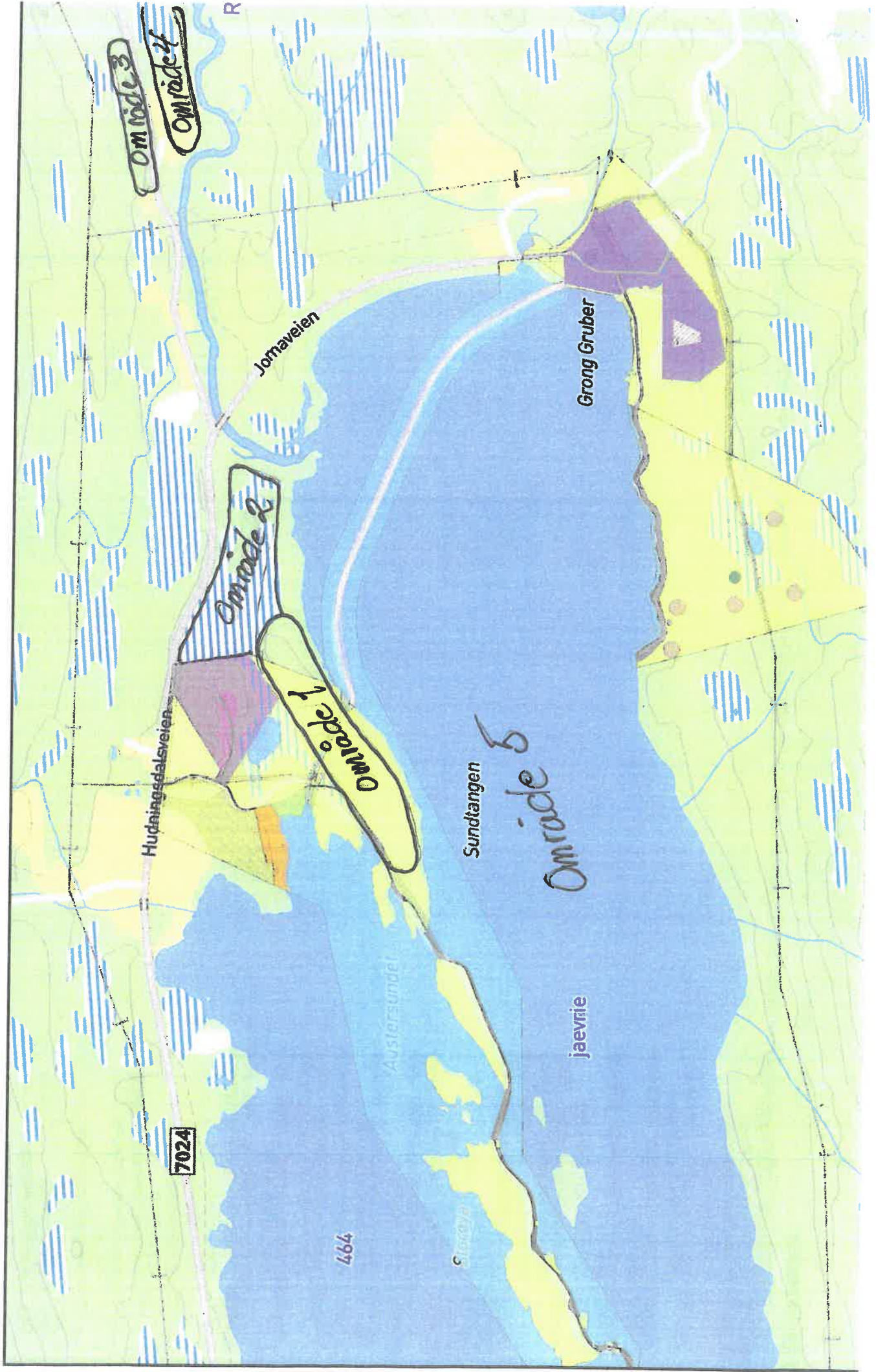

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 18.05.2020

Målestokk: 1:15000

Areaoplan for Nygård.

Tegnforklaring

Reguleringsplan-Byggeområder (PBL)

- Område for industri/lager
- Område for fritidsbebyggelse
- Annet byggeområde

Reguleringsplan-Landbruksområder

- Område for jord- og skogbruk

Reguleringsplan-Offentlige trafikkon

- Kjørveg

Reguleringsplan-Friområder (PBL19)

- park

Friområde i sjø og vassdrag

Reguleringsplan-Fareområder (PBL1)

- Høyspanningsanlegg (høyspentlinje)
- Område med annen særskilt angitt

Reguleringsplan-Spesialområder (PB)

- privat veg
- Drikkevannsmagasin

Vann- og avløpsanlegg

Område for steinbrudd og masseuttak

Reguleringsplan-Fellesområder (PBL)

- Felles avkjørsel

Reguleringsplan-Kombinerte formål

- Annet kombinertformål

Unyansertformål (kun for eldre planer)

Reguleringsplan-Hensynsområder (PBL2)

- Angitthensynsområder - Hensynslandmark

Reguleringsplan-Juridiske linjer og t

- Angitthensynsgrense

Reguleringsplan-Felles for PBL 1981

- Regulerings- og bebyggelsesplaner

- Planens begrensning

- Faresonegrense

- Formålsgrense

- Byggeline

- Bebyggelse som inngår i planen

- Regulert kantkjørebane

- Tunnel

- Målelinje/Avstandslinje

- Påskrift feltnavn

- Påskrift bredde

- Påskrift plantilbehør

FORHOLD KNYTTA TIL RESTMALMDEPONITET

I ØSTRE HUDNINGSVANN

Etter tidligere malmdrift i regi av Grong Gruber AS, ble det lagret ca 10 mill tonn restmalm i Østre Hudningsvann slik plassert som vedlagte kart viser. Kartet viser også sjeteen som ble etablert for å lede to elver bort fra deponiområdet ved en tunell over til Vestre Hudningsvann. Det er også avmerket hvor det er overløp fra deponiområdet til Vestre Hudningsvann.

De fleste tror at den etablerte lagringen er sikker for framtiden. I det etterfølgende beskriver jeg forhold som belyser at dette ikke er riktig.

1. Gruveselskapet fikk utslippstillatelse basert på at det skulle være minimum vannoverdekning på 5 meter. Dette for å unngå påvirkning av vind/bølgebevegelser i overflata for å hindre spredning av deponimasser. Maxhøyden har også sammenheng med at oksygeninnholdet i det øverste vannskiktet vil føre til økt oksydering og bidra til risiko for lavere PH-verdi i vannet. I ettertid er det påvist flere brudd på lagringstillatelsen med lagring opp til 80 cm. Dette medfører omrøring av finpartikler i deponitoppen, er hvert år i berøring med isen og oksidering i overflata forgår kontenuerlig.
2. Når det ble bestemt å etablere sjeteen ble det tillatt å bruke steinmasser fra gråbergtippen med betydelig malmrester. Det ble i tillatelsen satt en maxgrense på 10% malmstein. Når man ser overflaten av sjeteetoppen viser det seg at maxgrensa er overskredet. Malm i overflaten gir kontakt med oksygen i lufta og gir forsuringspåvirkning. Massene inne i sjeteen er også påvirket av oksygen da den ikke er helt tett for vanngjennomgang og derved heller ikke upåvirket av oksygen.

Det som beskrives i pkt 1 og 2 gir et betydelig forurensningstrykk på vannmassene i Østre Hudningsvatnet. Jeg har tatt vannprøver for PH - analyser hvert år og heldigvis er PH – verdien god og det er da ikke en prekær forurensningssituasjon. Ved lav PH vil man få utlekking av giftstoffer fra deponiet og gir en katastrofe for fisken i vassdraget nedenfor.

Naturen har en bufferevne for å motstå forsuring og den er spesielt stor i Hudningsvatnet med en kalkåre/kalksone som går mellom Østre og Vestre Hudningsvann.

Det man ikke vet er når bufferevnen «er brukt opp» og forsuringprosessen starter.

3. Et tredje forhold som er en stor risikofaktor er humuslagring på innsiden av sjeteen som kommer hvert år fra Renseelva og Orelva. Dette var humus som gikk ut i Østre Hudningsvann og da spesielt i vårflommer. Nå bygges det opp humus som beskrevet ovenfor som medfører oversvømmelser innover elveløpene som blant annet

oversvømmer dyrkamark. En annen og verre konsekvens er at flomvann renner over sjeteen, noe som har skjedd under flere vårflommer. Etter hvert som det blir mere humusmasser blir dette en stigende fare. Nå i vår blir det nok en storflom da vi har over 2 meter snø nå. Katastrofen vil kanskje skje allerede nå i vår – ved brudd i sjeteen vil flomvann spyle med seg finmalt restmalm nedover i vassdraget med de uheldigheter som dette vil medføre.

De ovennevnte forhold gjør det svært nødvendig å sette i verk tiltak og det beste tiltaket er å skape lønnsom utnyttelse av restmalmen i mange tiår.

Følgende tiltak planlegges for å skape en miljømessig forsvarlig drift:

- ***Humusmassene på innsiden av sjeteen skal fjernes slik at sjeteen sikres mot utgraving ved vårflommer.***
- ***Mudringsstarten vil skje der det er tykkeste lagret masse (det røde område på kartvedlegget). Området vil bli «inngjerdet» med gummiduk fra vannoverflaten ned til topp malmdeponi. Den løsningen ble blant annet brukt ved Trondheim havn under fjerning av forurenset masser etter Trondheim Mekaniske. Denne løsningen vil hindre mye av finpartikkelspredningen ut i det øvrige Deponiområdet.***
- ***Det skal etableres et renseanlegg ved overløpet mellom Østre og Vestre Hudningsvann. Dette for å sikre at vann som renner ut i Vestre Hudningsvann har godkjent vannkvalitet. Med dagens teknologi skal ikke dette være et problem.***

Limingen 31. mars 2020

Per Arne Rustad

PROFI. ERING AV AVGANG VASSER I
HUDNINGSVATNET.

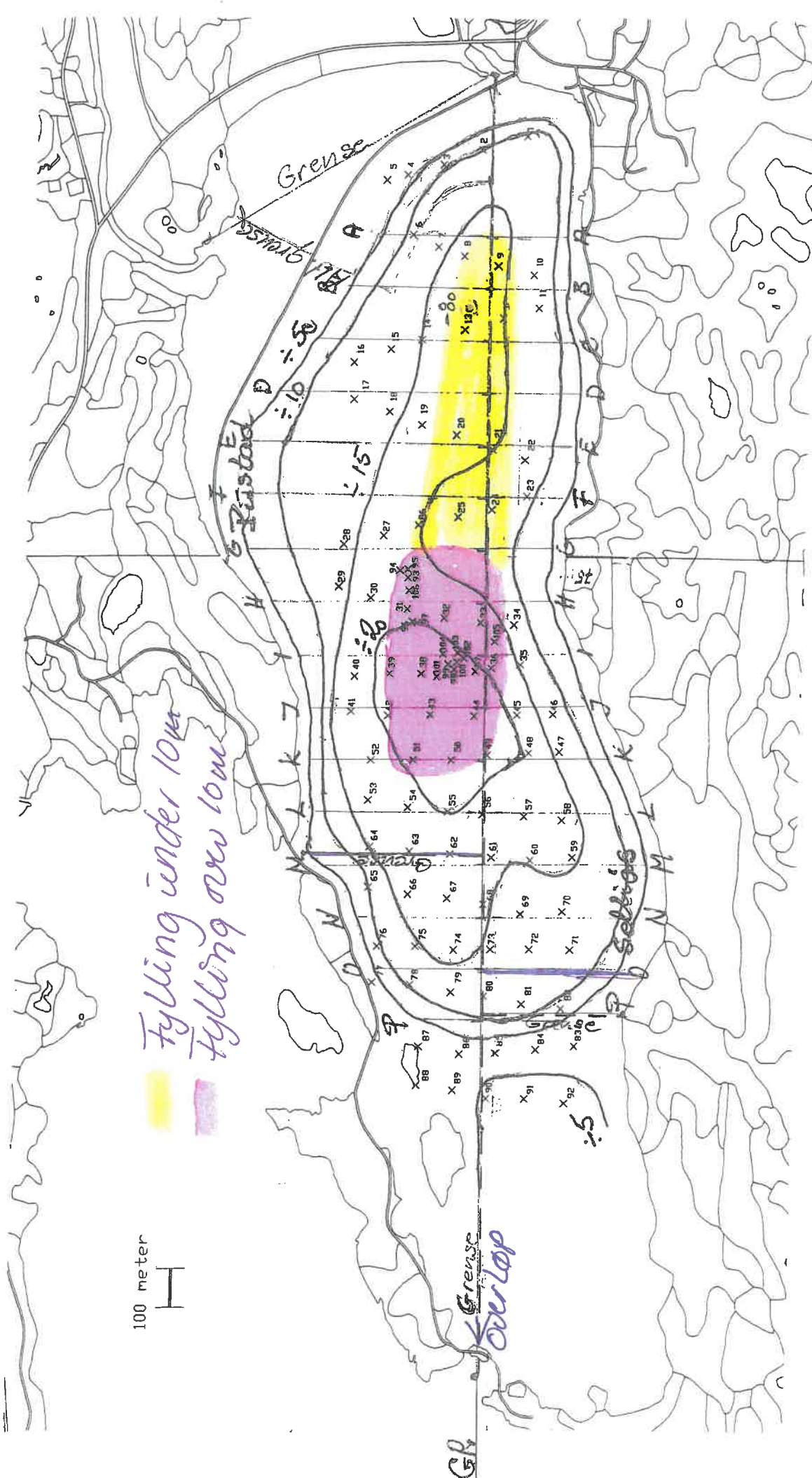

Diagram showing a profile line with points A through Z, corresponding to the grid on the map. The profile line is marked with a vertical line and a horizontal line, indicating the ground surface and the water table.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Utspringet til avg. dæk
til den Rustad

